

1. Kürthy András, a vígopera rendezője, a házigazda Károlyi Erzsébet és Károlyi László társaságában **2.** Günter Birbaum, budapesti osztrák nagykövét és felesége, Margaretha **3.** A két férfi főszereplő, Haramza László és a kolozsvári Herz Péter **4.** Sebesi Judit, dr. Martonyi János és Königh-Czapoly Barbara **5.** Dr. Gesztesi Veronika bíró, Dr. Rábai Rozália ügyvéd és Dr. Lányi Cecília bőrgyógyász **6.** Wieber Orsolya volt modell és férje, Pierre

Opera Fóton

Az Angliából Főtra visszatelepült Károlyi házaspár 1996-ban hozta létre a Főti Károlyiak Alapítványt, amelynek célja, hogy a család hagyományos jótékonyági tevékenységét kiteljesítse. Céljai között szerepel többek között a hátrányos helyzetű, beteg és szociálisan rászorult gyermekek támogatása. Ezzel a céllal szervezték meg azt az operaelőadást, amelyen hazai és külföldi művészek közreműködésével mutatták be a főti kastély udvarán Mozart Színigazgató című művét. Az előadás bevételeiből a Károlyi István Gyermekközpont állami gondozottjait támogatják.

Művészek a színpal mögött

A színgazgató Fóton · Kitűnő rendezés, remek énekesek, gyenge zenekari hangzás

Intrika, kíméletlen hatalmi harc, hiúság, önteltség, féltékenység, képmutatás, sznobizmus – csupa emberi gyarlóság. Hol máshol hódíthatnának nagyobb teret, mint az operaházban, a művészi allűrökkel bőven megáldott primadonnák és a pozíciójukat kapcsolataiknak köszönhető közepszerű zeneigazgatók és főtítkárok világában?

KISS ESZTER VERONIKA

Mozart operájának története nem mai keletű, bár akár az is lehetne. Már a zeneszerző is megfogalmazta kritikáját a színpal mögött folyó, nem éppen művészi életről a *Der Schauspieldirektor*, vagyis A színgazgató című vígoperájában, ahol az operaház másik oldalát mutatja be – nagyon is emberi módon. Ezt a háttérvilágot, a könyöklést, a félműveltek és tehetségtelenek diadalát, az igazán értékes művészek háttérbe szorítását, valamint a mindennapos apró botlásokat és gyengeségeket kifigurázó tréfás mesét alakította aktuális, igaz történetű *Kürthy András* Ruzitskadijas rendező a főtí Károlyi-kastélyban bemutatott szabadtéri operaelőadáson szombat este.

Kürthy remek rendezése több volt afféle szórakoztató vígjátéknál, amin kacag egy nagyot a közönség s aztán, mint könnyed tréfát, elfelejti. Amit bemutatott a darabbal, az nem is vígopera volt, hanem tragikomédia. A primadonnák, az igazgató és a titkárok siralmasan nevetséges és a művészet szentélyéhez méltatlan allűrjeit és botrányos felsüléseit – mint például a zenekar egy oldallal hamarabb való leintését – Kürthy megtörtént esetekből merítette, de általános és visszatérő problémákat is feldolgozott, mint a művészek női bájjának győzelmét a szoknyapecér felvételiztető felett, a primadonnák öltözőbeli vércseharcat vagy a minden lében kanál módjára fontoskodó titkár túlkapásait. S természetesen az egyik legfontosabb hibát: mindezek képmutató, nyájas udvariassággal való leplezését.

Az operaház másik oldala – nagyon is emberi módon

FOTÓ: NAGY ZOLTÁN

A külföldön elsőrangúnak tartott rendező nem először nyúl Mozart örökérvényű gondolataihoz, A színgazgatót már kétszer vitte színre, Kuvaitban és Budapesten, most azonban a szabadtéri sajátos követelményeinek is meg kellett felelnie. Az eredeti Gottlieb Stephanie-librettót teljesen átdolgozta, a prózai részeket kihagyta, hozzáadott két új szereplőt, egy mezzoszopránt (*Antonia OsondReinaas*) és egy tenort (*Németi Gergely*), valamint számukra több, más Mozart-műből átemelt áriát. Az eredeti nyelvű előadásba becsempészett egy Mozart-menüettet is, amelyet *Csoba Orsolya* koreográfiájára a Fóti Népművészeti Szakiskola növendékei mutattak be hajlékonyan és a zeneszerző korához méltó eleganciával. A librettó átdolgozásában a karmester, *Sándor Szabolcs* segítette Kürthy, aki nem először dolgozik együtt a neves rendezővel, tavaly *Puccini* Turandotjának pekingi színrevitelében segédkezett Kürthynek.

A prózai magyarázó részeket az előadás során kifejező némajáték helyettesítette, ezek sikere nagyban köszönhető a művészek

kitűnő színészi játékának. A rendezést behatárolta a magyar művészeti viszonyok jellemzőjéből, az örökös anyagi gondokból adódó puritán, jelzésszerű díszlet, azonban a kifejező mozgások és a tér megfelelő kihasználása feleslegessé tette további tárgyak jelenlétét a színpadon. A darab egy átlöztetési jelenetet tartalmaz, az első rész a hétköznapi élet ruháit, a másik a színpadi kellékeket mutatja be. A jelmezterv, *Federits Zsófia* alkotása, telitalálat. A kommersz barna öltöny. *Vogelsang* művészeti titkáron (*Haramza László*) és a színgazgatón (*Hercz Péter*) tökéletesen kifejezte szürke egyéniségüket, az énekesjelöltek felvételizőruhája szintén karaktertanulmány.

Az alakítások közül a Made-moiselle Silberklang figuráját megformáló *Váradai Zitát* emelném ki: túlzások nélkül, természetesen adta elő az egyszerre szerénykedő és öntelt pályakezdő művészt. Méltó párja volt a riválisát, Madame Herzet játszó *Boross Csilla*, egymás túlélését bemutató duettjeikben csak kapkodtuk a fejünket, hogy eldönthessük, ki

is a jobb. A többi szereplő is remekelt. A fiatal énekeseket Kürthy az egész Kárpát-medencéből válogatta, így az előadás a magyarországi és a határon túli ifjú tehetségek egyfajta seregszemléjét jelentette.

A remek pillanatok mellett sajnos bosszankodni is kellett, a Magyar Állami Operaház művészeiből alakult alkalmi zenekar ugyanis nem állt a helyzet magaslatán. Bár jó tanuló módjára felmondták a leckét, unalmasan játszottak, többször szétestek, nem követték *Sándor Szabolcs* nagyon is kifejező karmesteri mozdulatait, s így jó pár zenei ívet megtörttek. Előadásukban jelét sem lehetett felfedezni az általuk éppen játszott gyönyörű dallamok iránti lelkesedésnek, pedig az énekesek és *Sándor* mindent megtettek, hogy életet lehessenek beléjük. Igaz, nekik a zenélés a munka, de hol marad akkor a művészet? Lehet, hogy Mozart mondanivalóját nekik is érdemes újragondolniuk?

(W. A. Mozart: *Der Schauspieldirektor* (A színgazgató) egyfelvonásos vígopera, librettó: Gottlieb Stephanie, átdolgozta és rendezte: Kürthy András, Fóti, július 5.)